

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (36)

спецвипуск до

*Всеукраїнського актуального мережевого семінару
«Сучасна дошкільна освіта: стратегія, тактика,
виміри змін»*

та

*I-го Регіонального конкурсу есе англійською мовою
“Vinnytsia Thinks English”*

Вінниця – 2021

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 1 (36)

Свідоцтво про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 2 від 18 березня 2021 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.; **відповідальний редактор:** методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2021. – Випуск 1(36). – 160с.

СУЧАСНА ДОШКІЛЬНА ОСВІТА: СТРАТЕГІЯ, ТАКТИКА, ВИМІРИ ЗМІН

Концептуальні засади програми «Нова українська школа» у поступі до цінностей.	
ЖУРБА К. О.	5
Формування креативної компетентності майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти в умовах сучасного освітнього простору. ЗАСИПКІНА Л.А.	10
Готовність до інноваційної діяльності як складова професійної компетентності сучасного вихователя. РУДА Т. В.	13
Організація дистанційного навчання на факультеті дошкільної освіти та музичного мистецтва. ФЕДЧИШИНА Т.Л.	16
Підготовка майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до реалізації інтерактивних технологій в інклюзивному освітньому середовищі. ТОКАР Л. П.	21
Психологічна компетентність майбутнього вихователя як складова його педагогічної майстерності. КЛИМЕНКО О. Ф.	26
Формування інклюзивної компетентності майбутнього вчителя початкових класів при вивченні педагогічних дисциплін. ЛУЦИНКЕВИЧ Л. А.	30
Наступність у роботі ЗДО та початкової школи як передумова якісної неперервної освіти. МИХАЙЛИШИН Р. Р.	35
Виховна робота в закладі вищої освіти як умова професійної підготовки майбутніх вихователів. ПІСОЦЬКА Л.С.	41
Модель організації здоров'язберігаючого навчально-виховного процесу в сучасному закладі дошкільної освіти. РАТОВСЬКА Г.Ф.	45
Психологічні особливості адаптації дітей з особливими освітніми потребами до умов закладу дошкільної освіти. СЛИЗЬКОУХА О.О.	49
Художня література як важливий засіб виховного впливу на особистість дитини дошкільного віку. СЕРГЄЄВА З. П.	52
Використання елементів ейдетики в роботі з дітьми шестирічного віку. РЕМЕНЯК Т.С.	56
Інноваційні технології в ознайомленні дітей дошкільного віку з художньою літературою. ПАСІКОВА Н.І.	60
Використання інноваційних оздоровчих технологій в закладах дошкільної освіти. ПАВЛЮК Л.П.	67
Мистецько-педагогічний потенціал музики в системі дошкільної освіти України. МАЗУР А. М.	70
Психологічна рівновага батьків – як запорука успішного виховання дітей в умовах пандемії. БЕВЗ В.В.	74
Організація роботи з обдарованими дітьми в закладі дошкільної освіти. БОРАК Н.А.	78
STREAM-освіта у сучасному дошкіллі. ВОЙТЕНКО О.М.	82
Формування професійного іміджу музичного керівника закладу дошкільної освіти. ГАВРИЛЮК О. А.	85
Формування природничої компетентності у дітей дошкільного віку в контексті творчої спадщини Василя Сухомлинського. ДРАЧЕНКО В.В.	88

Застосування інтерактивних методів у професійній діяльності педагога ЗДО на засадах концепції НУШ. ЗАГРИЗЛА В. В.	92
Розвиток музично-сенсорних здібностей дітей дошкільного віку засобами музичної виразності. КАСЬКО Т.В.	96
Умови організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти. СОРОЧАН М.П.	99
Музично-дидактичні ігри як засіб розвитку сенсорних здібностей. БОГОЦЬКА В.М.	103
Виклики часу: нові ролі викладача ВНЗ –коуч, тьютор, фасилітатор. ТАРАШЕВСЬКА О.В.	106
Креативність– складова фахової підготовки майбутніх учителів. ТВЕРДОХЛІБ Н. В.	109
Методика викладання образотворчого мистецтва в контексті підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти. ХОМІЦЬКА Н.М.	112
Формування професійної самосвідомості майбутнього вихователя як умова його професіоналізації. ЦІСАР І. В.	114

ЕСТЕТИЧНЕ, ПРАВОВЕ ТА ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО МАЙБУТНЬОГО КРАЇНИ

Музичне заняття – головна форма навчання і формування художньої майстерності. КАЛАШНЮК Є.Й.	118
Формування національної самосвідомості студентів засобами української народної пісенної культури. МАЗУР А. М.	123
Удосконалення фізичної підготовленості здобувачів освіти навчальних закладів ДСНС України засобами гирьового спорту. КРАСУЦЬКИЙ В. М., ОСАДЧУК О. Ю., ПАЛАМАРЧУК Ю. Г.	127
Право на освіту у сучасному вимірі. ПЛОТИЦЬКА Ю.П.	132
Успіхи та досягнення легкоатлетів вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу. ПРИСЯЖНЮК Д.С. КОВІНЬКО М.С.	135

ВІДОМІ ІМЕНА 138

Баснописець И.А. Крылов. Мораль и дидактика. **МЕЛЬНИК Т.Н., КИСЕЛЁВ Д.Л.**

ШКОЛА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

Методика використання інформаційних технологій на уроках з основ здоров'я в 4 класі. БОГДАНА ДЗЮБЕНКО	141
Розвиток спритності дітей шкільного віку засобами дзюдо. УЛЯНА КІСІЛЬ	145
Використання інформаційних технологій навчання на уроках математики в початкових класах. ДІАНА МУДРАК	148
Музикознавчі аспекти використання творів Л.В. Бетховена на уроках музичного мистецтва в початкових класах. АНАСТАСІЯ ХАРЧУК	151
І-Й РЕГІОНАЛЬНИЙ КОНКУРС ЕСЕ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ “VINNYTSIA THINKS ENGLISH”	155
ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ СТАТЕЙ	

СУЧАСНА ДОШКІЛЬНА ОСВІТА: СТРАТЕГІЯ, ТАКТИКА, ВИМІРИ ЗМІН

- Соціальна адаптація в групі однолітків, впевненість у власних силах, позитивне ставлення до себе;
 - Полегшення процесу комунікації з однолітками і дорослими;
 - Можливість невербального контакту з дітьми з ООП, подолання комунікативних бар'єрів і психологічних захистів;
 - Зміцнення дрібної моторики рук;
 - Розширення словникового запасу.
- Отже, в даній статті, у відповідності з поставленою метою було вивчено та обґрунтовано ефективні форми психологічного супроводу дітей з ООП в період адаптації до ЗДО. Було розглянуто теоретичні питання, що стосуються адаптації дітей з особливими освітніми потребами до дошкільної установи, проаналізовані та обґрунтовані психологічні особливості адаптації дітей з особливими освітніми потребами до закладу, елементи арт – терапії у роботі практичного психолога як засіб забезпечення процесу адаптації дітей з особливими освітніми потребами до дошкільного закладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Арт-терапия для детей дошкольного возраста. Режим доступа: <http://vseostresse.ru/emocionalnye-narusheniya/metodypsixoterapii/art-terapiya-dlya-detej.html>
2. Бережнова Л. И. Предупреждение депривации в образовательном процессе: монографии.- СПб.: Изд-во РГПУ им.А. И. Герцена, 2000г.
3. Воронова Е. Г., Харлампиева С. Я., Шейко Н. Адаптация детей с ОВЗ в группах компенсирующей направленности ДООУ [Текст] // Актуальные вопросы современной педагогики: материалы V Междунар. науч. конф. (г. Уфа, май 2014 г.). — Уфа: Лето, 2014.
4. Выготский Л.С. Игра и ее роль в психическом развитии ребенка // Вопросы психологии. 1966. № 6.
5. Защиринская О.В. Сказка в гостях у психологии. Психологические техники: сказкотерапия. - СПб.: Изд-во ДНК, 2001
6. Интеграция: поиск альтернатив; Шаг на встречу «особому» ребёнку.// Дошкольная педагогика, изд-во «Детство-пресс», № 2, 2002 г

*Стаття надійшла до редакції
8 листопада 2020*

ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЗАСІБ ВИХОВНОГО ВПЛИВУ НА ОСОБИСТІСТЬ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

УДК 373.2.015.31:82

СЕРГЕСЬВА З. П.

*старший викладач кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії*

The article considers topical issues of preschool education regarding the use of fiction as an important means of shaping the personality of a preschool child. As well as the influence of literary works on the diverse development of preschoolers. The analysis of genre features of works and their use in the organization of speech-creative activity of preschool education institutions is carried

Key terms: *Fiction, genres, preschool children, personality, speech activity, process, artistic word, perception.*

Актуальність проблеми. Формування світогляду сучасної молодшої людини відбувається у період дошкільного дитинства. Потреба сформувати особистісну культуру, що відповідає загальнолюдським духовним цінностям, та закласти фундамент світобачення майбутнього громадянина ставить сьогодні нові вимоги перед дошкільною освітою в цілому та педагогічними колективами закладів дошкільної освіти зокрема. Особливо актуальною у цьому зв'язку постає проблема сформованості у дошкільнят світоглядних уявлень, які трактуються педагогічною наукою як ключові завдання у набутті дошкільної освіти, як базові знання дитини про світ, про себе, про закони взаємодії у соціумі, про взаємозалежність та взаємопов'язаність речей в навколишньому в світі [1].

Практика доводить, що одним з найважливіших засобів виховання особистості у дошкільному дитинстві була і залишається художня література. Адже саме художні твори класичної та сучасної української дитячої літератури – скарбниця культури, постачальник реальних знань та сильних вражень, джерело ознайомлення з незвичним, чудесним, фантастичним, вигаданим. Вона є хоча й не головним, проте важливим наставником, життєвим провідником. Різноманітна класична й сучасна, різна за жанрами, способами оформлення та змістом дитяча книга постає як важливий складник дитячої субкультури.

О. Кононко цілком справедливо вважає книжку важливим учителем, провідником по життю. Вона пише: «Стара й сучасна, вітчизняна та зарубіжна, ілюстрована, дитяча і доросла – вона важливий складник

дитячої субкультури, її уособлення і натхнення» [6].

Не можливо уявити дошкільне дитинство без книги, адже вона супроводжує дитину з перших років її життя. Саме художня література здійснює значний вплив на розвиток мислення дитини, формує її розумові здібності, привчає до узагальнень і висновків, спонукає до порівнянь, розвиває пам'ять і уяву, допомагає краще розібратися в навколишньому житті, уточнює уявлення про навколишній світ, поповнює її досвід, навчає сприймати та розуміти відносини між людьми, тобто впливає на процес соціалізації малюка.

Яскраві образи, жвава і точна мова, художні ілюстрації розвивають естетичний смак дитини, чуття краси, впливають на розвиток творчості та фантазії. Важко переоцінити вплив художньої літератури на розвиток мовлення дошкільника, прекрасні зразки української літературної мови сприяють збагаченню словника, формують образність та яскравість мовлення, привчають дотримуватись етичних засад спілкування. Слухаючи казку, оповідання, вірш дитина вчиться розуміти літературні твори, визначати їх за жанром, характеризувати події та поведінку героїв. Тому в сучасних умовах очевидною є потреба у пошуку ефективних шляхів використання дитячої літератури в організації освітньої діяльності закладу дошкільної освіти, спрямування педагогічного процесу на особистісний розвиток дошкільника та формування у нього певних моральних якостей та норм поведінки. Одним з ефективних шляхів є побудова освітнього процесу в закладі дошкільної освіти (ЗДО) на інтеграційних

засадах, що водночас відповідає концептуальним положенням нової редакції Базового компонента дошкільної освіти в Україні.

Аналіз наукових досліджень. Ряд проблем, пов'язаних із визначенням шляхів, змісту роботи, завдань, форм, методів, ознайомлення дошкільників з художньою літературою та особливості педагогічної діяльності вихователів розглянуто у працях А.Богущ, Г. Беленької, Н.Гавриш, Л.Гурович, А.Виноградової, І. Кіндрат, М.Коніної, К.Крутій, О.Лещенко, та інших провідних науковців. Дослідження психологів О.Запорожця, Д.Ельконіна, Г.Люблінської, О.Никифорової розкривають особливості сприймання дітьми різного віку змісту художніх творів. Завдання дитячої літератури, її специфіку розглянуто у наукових доробках Н.Гавриш, Г.Беленької, Р.Жуковської, О.Кононко, Т.Конюхової, С. Русової та ряду інших вчених.

Метою статті є розкриття місця дитячої художньої літератури у процесі виховання та розвитку дошкільника, визначення окремих шляхів та умов, що сприятимуть ефективному формуванню особистості і світогляду дітей засобами художнього слова.

Виклад основного матеріалу. Зупинимось на наукових підходах до вивчення процесу формування світогляду дитини, які розкриваються у дослідженнях Н.Гавриш, О.Кононко, І.Куліковської, В.Русевич, О.Сокуренько. Аналіз сучасних наукових праць свідчить про те, що поряд із такими ключовими напрямками літературної роботи з дошкільниками, як розвиток у них художньо-емоційного сприймання, виховання мовленнєвої культури, збагачення емоційно-чуттєвого та когнітивного досвіду, виокремлено як важливий компонент літературну

пропедевтику. Елементарна літературна пропедевтика, на думку Н. Гавриш, враховує специфіку літератури як мистецтва слова. Щоб пізнати, усвідомити ідейно-естетичний зміст твору, суть зображених у ньому життєвих явищ, замало лише чуттєвого сприймання образів, картин. Потрібні їхнє осмислення, повна літературна обізнаність із найпоширенішими жанрами дитячої художньої літератури [3].

Системний підхід до формування поглядів дитини на світ та своє місце в ньому розглядається в наукових дослідженнях І. Кіндрат. Розроблена автором змістовно-процесуальна модель інтеграції художнього слова в освітній процес зорієнтована передусім на застосування літературних засобів у різних видах дитячої діяльності. Ця модель реалізується через тижневі циклограми розвивального спілкування педагога з дітьми на основі перспективного планування освітньої роботи за тематичними блоками з використанням за провідної ролі художнього слова в усіх видах дитячої діяльності [5].

Таким чином, здійснивши аналіз науково-методичної літератури нами виділено ряд умов що забезпечать виховний вплив художнього твору на формування особистості дошкільника. Означимо їх.

Створення розвивального середовища що передбачає раннє ознайомлення дитини з книжкою, формування у неї умінь сприймати та аналізувати художній твір оцінювати та наслідувати позитивних героїв. Така діяльність сприятиме формуванню патріотичних почуттів, спонукатиме дітей до благородних вчинків, виховує волю, сміливість, вміння долати труднощі, розвиває дружбу, колективізм, товариську солідарність.

Організація системи освітньої роботи за тематичними блоками на основі технології

складання карт розумових дій з використанням літературних. Провідною формою роботи з художньою літературою залишаються заняття різного типу: фронтальні, групові, індивідуально-групові, індивідуальні, що чергуються згідно з вимогами та потребами розвитку особистості. Саме на занятті, слухаючи оповідання, казку, дитина дошкільного віку формує відповідні уявлення, поняття, виявляє певне ставлення до всього, що її оточує. Важливу думку з цього приводу знаходимо у працях С. Русової. Головною метою виховання за словами С.Русової є виховання розумної, працьовитої дитини, не відірваної від свого рідного народу, від рідного слова, з глибоким розумінням того, серед чого вона зростає. С. Русова акцентувала увагу на тому, щоб виховання розпочиналося з моменту народження дитини, засобами забавлянок лічилок, загадок, народних казок. Найдієвішим засобом виховання Русова визнавала народну казку, через яку дитина сприймає духовні цінності, історичний досвід народу та світосприймання, на тлі чого здійснюється її художньо-образне мислення [8].

Казка, гра, фантазія – чудодійне джерело дитячого мислення, благородних почуттів та прагнень. Через казкові образи у свідомість дітей входить слово з його найтоншими відтінками; воно стає сферою духовного життя дитини, засобом вираження думок і почуттів – живою реальністю мислення. Завдяки казці дитина пізнає світ не лише розумом, а й серцем, так визначав значущість казки В.О.Сухомлинський [7].

Вважаємо, що українські народні казки типу «Колосок», «Коза-Дерева», «Пан Коцький», «Казка про липку та зажерливу бабу» знайомлять дошкільників з народним побутом, викликають цікавість до живого українського слова, допомагають краще розібратися в навколишньому житті.

Як доводить практика, знайомство дітей з художньою літературою відбувається не тільки на заняттях, а й у повсякденному житті. Під впливом казок виникає мовленнєво-творча діяльність, що є складовою частиною різних видів дитячої діяльності: гри, конструювання, спілкування, театралізації. Бажання діяти народжує образ або образи, які дитина втілює, реалізує за допомогою різних способів і матеріалів, передає позою, мімікою, жестами. У такий спосіб художня література має великий вплив на формування емоційної виразності дитини, спонукає її до благородних вчинків, виховує порядність, винахідливість, цілеспрямованість, вміння долати труднощі, закладає дружні стосунки між дітьми, навчає взаємоповаги, ввічливості.

Висновок. Таким чином можемо стверджувати, що протягом останніх десятиріч проблема формування та розвитку особистості на етапі дошкільного дитинства перебуває в центрі уваги науковців. Підтверджено величезну роль художнього слова як засобу формування у дітей, починаючи з дошкільного віку, соціального досвіду, уявлень про моральні норми поведінки, наявності соціальних знань як важливого складника світогляду дошкільника, та сучасної дитячої субкультури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Богуш А. Гавриш Н., Котик Т. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах. К.: Слово. 2006.

СУЧАСНА ДОШКІЛЬНА ОСВІТА: СТРАТЕГІЯ, ТАКТИКА, ВИМІРИ ЗМІН

2. Ватаманюк Г. Художня література як засіб формування духовного світу дитини. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського держ. університету. Серія педагогічна*. Кам'янець-Подільський, 2007. Вип. XIII. С. 237–240.
3. Гавриш Н. Відбиття в мовленні дошкільників особливостей світорозуміння. *Дошкільна освіта*. 2010. № 2. С 42–47.
4. Гавриш Н., Низковська О. Формування світогляду дошкільнят засобами художнього слова. *Дошкільне виховання*. 2018. №2. С 12-14
5. Кіндрат І. Формування духовно-моральних основ світогляду дитини дошкільного віку засобами художнього слова. *Молодий учений*. 2017. №1(41) січень. С. 432-436
6. Кононко О. Л. Перехідний період: самовизначення, зміна орієнтирів і Пріоритетів. *Дошкільне виховання*. 2009. №1. С. 5-7
7. Сухомлинський В.А. Книга в духовному житті дитини. *Серце віддаю дітям*. К.: Радянська школа. 1987. С. 165
8. Русова С. *Вибрані педагогічні твори*. [У 2 кн.]. Київ : Либідь, 1997

*Стаття надійшла до редакції
5 січня 2021*

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ЕЙДЕТИКИ В РОБОТІ З ДІТЬМИ ШЕСТИРІЧНОГО ВІКУ

УДК 159.953.32"465*06"

РЕМЕНЯК Т.С.

*спеціаліст вищої категорії, старший вчитель, вчитель початкових класів
Комунального закладу «НВК: ЗШ I-II ступенів-ліцей №7 Вінницької міської ради»*

The article reveals the essence of eidetics as a technology for the development of memory, imagination, figurative thinking, provides a description of its main methods: working with associations and acroverbal technique. Taking into account the peculiarities of thinking, memory and imagination of pupils is an important prerequisite for successful organization of the educational process. Therefore, the article pays attention to the peculiarities of perception and memorization of information by pupils of primary school age, shows the feasibility of introducing into the educational process of methods and techniques of eidetics. It allows children to develop memory, imagination and thinking, relieve emotional stress, make learning fun.

Key words: *developmental learning - eidetics - pupil's self development - imagination.*

Уява - найвищий повітряний змій,
який може запустити людина.
Бейколл Лорен

Як ви вважаєте, що головне для дитини шестирічного віку – малюнок (зображення) чи текст(слово)? Як допомогти дитині легко і весело запам'ятати?

У першому класі я запитую своїх шестирічних отримувачів освіти:

«А чи знали ви, що звичайна рибка має здатність пам'ятати щось або когось тільки